

INWENTARYZACJA PRZYRODNICZA JAKO PODSTAWA DOKUMENTACJI ŚRODOWISKOWEJ

Inwestycje wymagające uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, do jakich zaliczają się w większości małe elektrownie wodne, wymagają sporządzenia na tym etapie dokumentacji środowiskowej. Składa się ona z wielu elementów, jednak aby ją sporządzić, konieczne jest wykonanie inwentaryzacji przyrodniczej podczas wizyty w terenie. Nie jest to jednak proste zadanie. Jego istota zostanie pokrótce przybliżona w poniższych akapitach.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 09.11.2010 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczególnych uwarunkowań związanych z kwalifikacją przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1397 z późn. zm.), klasyfikuje przedsięwzięcia jako mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W zależności od tego, do której z grup została przydzielona inwestycja, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska będzie wymagać mniej lub bardziej szczegółowych informacji związanych ze środowiskiem, które pozwolą wykonać odpowiednią ocenę oddziaływania na to środowisko.

INFORMACJE O ŚRODOWISKU WYMAGANE PRZEZ RDOŚ

Najbardziej szczegółowych informacji przyrodniczych wymaga się, gdy na inwestycję nałożony zostanie raport oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dokument taki musi zawierać m.in. dane o stanie i liczebności populacji poszczególnych gatunków. Dodatkowo w przypadku po-

z powodu których teren został objęty ochroną. W każdym przypadku bardzo ważne jest przedstawienie wykazu występujących na analizowanym terenie gatunków roślin objętych ochroną w myśl Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409), grzybów w myśl Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408) oraz zwierząt za Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014 poz. 1348). Poza wymienionymi rozporządzeniami, ważny jest także status gatunków w czerwonych księgach roślin i zwierząt, a także w załącznikach „naturowych” dyrektyw – ptasiej oraz siedliskowej. Dodatkowymi informacjami, które muszą być opisane w opracowaniu przedstawiającym terenową inwentaryzację, są dane dotyczące jednolitej części wód powierzchniowych, do której należy ciek wodny, na którym planowana jest inwestycja; jednolitej części wód podziemnych, na terenie której leży przedsięwzięcie oraz analiza wpływu inwestycji na te części wód.

INWENTARYZACJA PRZYRODNICZA – CO POWINNA ZAWIERAĆ?

Inwentaryzacja taka polega na zebraniu jak największej ilości danych na temat występujących na analizowanym terenie gatunków roślin, zwierząt, grzybów, a także siedlisk przyrodniczych. Poza formami przyrody żywej, powinna ona zawierać także informacje na temat przyrody nieożywionej. Inwentaryzacje przyrodnicze powinny być wykonywane w odpowiednich terminach, obejmujących różne okresy fenologiczne w roku. Grupy organizmów, które będą miały największe znaczenie podczas wykonywania inwen-

taryzacji na potrzeby realizacji obiektów małej energetyki wodnej, to z pewnością ryby (ze względu na ich oczywiste powiązanie z rzekami, oraz to, że stanowią jeden ze wskaźników jakości wód wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2011 nr 257 poz. 1545), a także inne organizmy związane z siedliskami wodnymi i nadbrzeżnymi (wymienione we wspomnianym powyżej rozporządzeniu, takie jak fitoplankton, fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce bentosowe; jak i niewymienione, takie jak płazy, gady, ptaki wodne i wodno-błotne, ssaki związane ze środowiskiem wodnym, bezkręgowce wodne, czy też roślinność szuwarowa i nadbrzeżna).

Podczas przeprowadzania inwentaryzacji w terenie, konieczne jest wykonywanie jak najbardziej pełnej i szczegółowej dokumentacji fotograficznej. Objęte nią powinny zostać możliwie wszystkie napotkane gatunki fauny i flory, a także wszystkie siedliska przyrodnicze oraz inne obiekty (np. formacje skalne, itp.). Poza tym w terenie powinny zostać sporządzone notatki, które w późniejszym etapie pozwolą na odnalezienie informacji na temat dokładnego rozmieszczenia gatunków na omawianym obszarze, czy też liczby zaobserwowanych osobników. Bardzo przydatnym narzędziem jest odbiornik GPS, który pozwala bezpośrednio w terenie na naniesienie miejsc występowania poszczególnych osobników na inwentaryzowanym terenie. Urządzenie to pozwala ponadto przenieść te dane na dysk komputera. Taka forma umożliwi ich obróbkę w programach GIS-owskich, a potem przedstawienie ich w postaci klarownych, czytelnych map.

Najbardziej szczegółowych informacji przyrodniczych wymaga się, gdy na inwestycję nałożony zostanie raport oddziaływania na środowisko. Dokument taki musi zawierać m.in. dane o stanie i liczebności populacji poszczególnych gatunków.

łożenia inwestycji na terenie obszarów chronionych, taka inwentaryzacja powinna zawierać szczegółowe dane na temat gatunków, siedlisk czy innych obiektów,

JAK SIĘ PRZYGOTOWAĆ?

Do sporządzenia inwentaryzacji przyrodniczej należy się szczegółowo przygotować. Muszą zostać jasno naznaczone granice terenu, który będzie nią objęty. Oprócz najbliższej okolicy planowanej inwestycji, inwentaryzacją musi zostać objęta cała cofka piętrzenia, jeśli przywrócenie lub realizacja piętrzenia stanowi część inwestycji (obszar, na terenie którego dojdzie do zwiększenia poziomu piętrzenia wody w stosunku do poziomu, który występował przed realizacją inwestycji) oraz strefa nadbrzeżna tej cofki, w odległości co najmniej kilkudziesięciu metrów od brzegu rzeki. W następnej kolejności należy dowiedzieć się, czy na danym terenie nie znajdują się obszary chronione (tj. parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, obszary Natura 2000 oraz czy w najbliższym sąsiedziwie planowanej inwestycji nie ma pozostałych form ochrony przyrody jak użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne, pomniki przyrody, na które inwestycja może również oddziaływać. Jest to istotne o tyle, że na tego typu obszarach występuje wiele ograniczeń i zakazów, które muszą zostać uwzględnione podczas realizacji inwestycji. Przeanalizowaniu wymagają także wszelkie

Oprócz najbliższej okolicy planowanej inwestycji, inwentaryzacją musi zostać objęta cała cofka piętrzenia, jeśli przywrócenie lub realizacja piętrzenia stanowi część inwestycji, a także strefa nadbrzeżna tej cofki, w odległości co najmniej kilkudziesięciu metrów od brzegu rzeki.

opracowania odnoszące się do tego terenu, a także jego okolic, takie jak publikacje, prace naukowe, itd., w których mogą być zawarte dodatkowe, cenne informacje na temat środowiska danego terenu, które mogą zostać pominięte podczas samego pobytu w terenie. Dotyczyć one mogą hydrologii, geologii, morfologii, meteorologii, zoologii, botaniki, a także innych dziedzin nauki, które mogą pomóc w opracowywaniu zebranych w terenie danych.

PODSUMOWANIE

Podsumowując opisane powyżej stwierdzenia wyłania się jasny obraz inwentaryzacji przyrodniczej jako najważniejszego działania podczas sporządzania dokumentacji środowiskowej. Opiera się na niej całość procedury uzyskiwania postanowienia odmawiającego uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia, a w następstwie przyczyni się do wydania przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach decyzji odmawiającej realizacji przedsięwzięcia. Brak wykonanej inwentaryzacji przyrodniczej, lub wykonanie jej w sposób okrojony, zawierający wiele braków, nie oddający rzeczywistej wartości przyrodniczej danego terenu będzie podstawą dla urzędu Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska do wydania postanowienia odmawiającego uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia a w następstwie przyczyni się do wydania przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach decyzji odmawiającej realizację przedsięwzięcia. Należy nadmienić, że samodzielne prawidłowe wykonanie takiej inwentaryzacji

przyrodniczej bez udziału wykształconych specjalistów z dziedzin botaniki oraz zoologii jest w praktyce niemożliwe, dlatego też w przypadku potencjalnego inwestora, najlepszym wyjściem jest zwrócenie się do specjalistycznej firmy, która posiada odpowiedni potencjał kadrowy, pozwalający na wykonanie działań związanych zarówno z inwentaryzacją w terenie, jak i w późniejszym czasie odpowiednim opracowaniu tych danych w sposób pełny i kompleksowy.

Tylko takie działanie stanowi gwarancję uzyskania dokumentacji odpowiednio wysokiej jakości i szczegółowości, pozwalającej na sprawne przeprowadzenie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko i uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach szybko i bezproblemowo.

Judyta Trzuskowska

Maciej Wachecki

Adrian Wnuk

Kamil Mazur

Dział środowiskowy Instytut OZE

REKLAMA